

Maankäyttösektorin ilmastotoimien yhteistyöryhmä

1. kokous 10.6.2026

Kokouksen agenda

- Kokouksen avaus Jonas Liimatta, MMM
 - yhteistyöryhmän tausta ja tavoitteet
 - ilmastopolitiikan ajankohtaiset
- Yhteistyöryhmän esittäytyminen
- Maankäyttösektorin EU-politiikan ajankohtaiset (Jaakko Nippala, MMM)
- Kahvitauko noin klo 14
- Esimerkki maankäyttösektorin onnistuneesta ilmastotyöstä – SOTKA-kosteikot (Mikko Alhainen, Suomen riistakeskus, esitys etäyhteydellä)
- Työpaja
- Yhteenvedo ja loppukeskustelu
- Kokouksen päättäminen

Yhteistyöryhmän tausta

- Ensimmäinen [maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma \(MISU\)](#) julkaistiin kesällä 2022. Tavoitteena lisäinen 3 Mt CO₂-ekvivalentin ilmastovaikutus vuoteen 2035 mennessä. Tavoite asetetaan ilmastosuunnitelmassa. Ilmastolaki ei aseta maankäyttösektorille määrällisiä tavoitteita.
- Niinä vaalikausina kun MISUa ei valmistella, tulee [ilmastolain](#) mukaisesti arvioida suunnitelman ajantasaisuutta ja uusien toimien tarvetta. [MISUn arviointi](#) julkaistiin helmikuussa 2026.
 - Arvioinnin mukaan suunnitelma on ajan tasainen suhteessa sille asetettuun tavoitteeseen.
 - Arvioinnissa suositeltiin perustettavaksi maankäyttösektorin yhteistyöryhmä, koska arvion ja sen taustaselvityksen pohjalta MISUn toimeenpanoa tulee tehostaa, toimien jalkauttamista vahvistaa sekä kytkökset ja synergiat eri sektoreiden välillä huomioida paremmin.

Resurssitehokas maankäyttö, maankäytön muutokset	Turvemaiden Ilmastokestävä käyttö	Muut hiilensidontaa ja hiilivarastoja edistävät toimet	Mahdollistava ympäristö – poikkileikkaavat toimenpiteet
Ehkäistään metsän muuttumista muuhun maankäyttöön: - 7.2.1 Ehkäistään metsän muuttumista pelloiksi - 7.2.2 Peltujen kiinteistörakenteen kehittäminen - 7.2.3 Ehkäistään metsänraivaus rakennetuksi maaksi - 7.2.4 Maankäytönmuutosmaksu kaikelle maankäytölle Edistetään metsittämistä: - 7.3.1 Joutoalueiden määräaikainen metsitystuki - 7.3.2 Heikkotuottoisten metsitykseen soveltuvien peltujen metsitys	Turvepeltujen ilmastokestävä käyttö: - 7.4.1 Pohjaveden pinnan nostaminen turvepelloilla turpeen hajoamisen estämiseksi - 7.4.2 Turvepellon ilmasto-kosteikko - 7.4.3 Turvepeltujen nurmet - 7.4.4 Vetetään huonotuottoisia, paksuturpeisia peltuja ja suonpohjia ilmastokosteikoiksi - 7.4.5 Laaditaan turvepeltujen käytön tiekartta Suometsien ilmastokestävä hoito ja käyttö: - 7.5.1 & 7.5.2 Kokonaisvaltainen suometsänhoidon suunnittelu - 7.5.3 Edistetään suometsien tuhkalannoitusta 7.6 Valuma-aluesuunnittelu	7.1 Metsähallituksen ilmastotoimet 7.7 Edistetään hiilen sidonnan ja varastoinnin sekä päästöjen vähentämisen markkinoita sekä kannustimia 7.10.1 Edistetään peltujen hiilen sidontaa ja hiilivarastoja 7.10.2 Edistetään kivennäismaametsien lannoitusta 7.10.3 Edistetään metsien nopeaa ja tehokasta uudistamista 7.10.4 Lisätään lahoppuun hiilivarastoa talousmetsiin monimuotoisuus- ja ilmastosyistä säästöpuita jättämällä 7.10.5 Suonpohjien ilmastokestävä jatkokäyttö 7.10.6 Edistetään hiilivarastoja pitkäikäisissä puutuotteissa ja -rakenteissa	7.11.1 Osaaminen, koulutus ja neuvonta 7.11.2 Viestintä ja vuorovaikutus 7.11.3 EU- ja kansainvälinen yhteistyö 7.11.4 Teknologian kehittäminen ja käyttöönotto 7.11.5 Ruoantuotannon hiili-euro-ohjelma (HERO) 7.11.6 Toimialojen vähähiili-tiekartat 7.11.7 Paikallinen ja alueellinen yhteistyö 7.11.8 Kasvihuonekaasu-inventaarion ja seuranta-järjestelmän kehittäminen (ml. Hiilestä kiinni tieto-ohjelma) 7.8 Hiilestä kiinni -tutkimus- ja innovaatio-ohjelma 7.9 Kokeilut ja jalkauttaminen (Hiilestä kiinni -kehittämishankkeet)

Yhteistyöryhmän tavoitteet

- **tukea ja tehostaa** maankäyttösektorin **ilmastotoimien toimeenpanoa ja jalkautusta** kustannusvaikuttavasti, vuorovaikutteisesti ja yhteistyössä eri hallinnonalojen ja toimijoiden kanssa.
- **vahvistaa** muiden ilmastopolitiikan sektoreiden ja politiikkojen välisten **synergioiden ja kytkösten parempaa huomioimista** maankäyttösektorin ja maatalouden ilmastopolitiikan valmistelussa ja toimeenpanossa sekä oikeudenmukaisen siirtymän edistämisessä.
- **tukea** maankäyttösektorin kansallisen, EU- ja KV- tason **politiikkavalmistelua** poikkihallinnollisesti.

Yhteistyöryhmän tehtävät

- edistää maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteiden jalkauttamista ja seurata toimenpiteiden vaikuttavuutta,
- tukea ministeriötä maankäyttösektorin kansallisen, EU- ja KV- politiikan valmistelussa,
- vahvistaa alueellisen ja valtakunnallisen ilmastotyön johdonmukaisuutta,
- edistää vuorovaikutusta keskeisten maankäyttösektorin toimijoiden ja sidosryhmien kanssa,
- varmistaa maankäyttösektorin hillintä- ja sopeutumistoimien synergiat ja yhteistyö muihin sektoreihin ja tahoihin.
- tukea seuraavan maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman valmistelua,
- tunnistaa tutkimus- ja kehittämistarpeita sekä tietoaukkoja ja tehdä ehdotuksia tutkimus ja kehittämistoimenpiteiden sekä tiedonhankinnan edistämiseksi,
- ja edistää viestintää ja tietämystä maankäyttösektorin roolista ilmastopolitiikassa.

Ilmastopolitiikan ajankohtaiset 1/4

Metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepaketti:

- Toimenpidepaketti kattaa metsien kasvutoimien ja päästövähennystoimien normiohjauksen, taloudellisen ohjauksen ja niitä tukevan informaatio-ohjauksen valmistelun ja toimeenpanon.
- Hallitus linjasi keväällä 2025 yhteensä noin 27 miljoonan euron rahoituksesta vuosien 2025-2027 osalta metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepaketin toimille.
- Metsälainsäädäntömuutoksia valmistellaan maa- ja metsätalousministeriön asettamassa työryhmässä, jonka toimikausi on 30.6.2025–31.8.2026.
- Joutoalueiden metsittämiseksi valmistellaan uutta tukijärjestelmää, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2027 alusta.
- Osana metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepaketin toimeenpanoa Elinvoimakeskusten ilmastoyksikkö käynnisti avoimella hankehaulla Juuret tiedossa -hankekokonaisuuden.
 - Keväällä 2026 käynnistyneissä hankkeissa on edustettuina laajasti toimijoita, muun muassa oppilaitoksia, kuntia, yrityksiä ja yhdistyksiä eri puolilta Suomea.
 - Vuosina 2026/2027 toteutettavalla hankekokonaisuudella ja ohjelmatyöllä pyritään vahvistamaan metsänomistajien, metsäammattilaisten, opiskelijoiden ja julkisten toimijoiden osaamista ilmastokestävän metsänhoidon eri osa-alueilla ja valtavirtaistamaan ilmastokestävyttä vahvistavia metsänhoidon käytäntöjä.

MISU-valmistelun pohjustaminen:

- Maankäyttösektorin perusskenaarion päivitys on käynnissä. Hallitusneuvottelujen käytettäväksi tuotetaan päivitettyt nykytoimiskenaariot (With existing measures, WEM). Lisätoimiskenaariot (With additional measures, WAM) valmistellaan vasta hallitusneuvotteluiden jälkeen seuraavan MISUn valmistelun yhteydessä.

Ilmastopolitiikan ajankohtaiset 2/4

- **Maankäyttösektorin seurannan ja raportoinnin kehittäminen**

- Maankäyttösektorin ja maatalouden khk-inventaarion kehittäminen pitkäjänteistä työtä, pohjautuu IPCC-ohjeistukseen ja YK-tarkastuksissa saatuihin kansallisiin suosituksiin.
- Luonnonvarakeskuksen khk-inventaarion kehittämistä lisäresursoitu tällä hallituskaudella erityisesti LULUCF-asetuksen vaatimusten mukaisesti.
- Lisäksi menossa MMM:n rahoittamat hankkeet biogeenisen hiilen mittaamisen kehittämiseksi sekä metsien aerosolimuodostuksen mittaamisesta.
- MISUn seurantajärjestelmä rakennettu ja käynnissä. Vuosittaiset ilmastovaikutukset raportoidaan ilmastovuosikertomuksessa.
- HIKET –hanke 8/2025-12/2027.
 - Helsingin yliopiston, Luonnonvarakeskuksen ja Ilmatieteen laitoksen yhteinen 8,1 milj. € hanke hiilinielujen havainnointijärjestelmän kehittämiseen.
 - Rahoitus myönnetty puoliväliriihessä 2025, rahoittaja VNK.
 - Fokus uudessa tutkimustiedossa ja menetelmien sekä tutkimusinfrastruktuurin kehittämisessä hiilitaseiden arvioinnin ja seurannan parantamiseksi.

- **Luonnonarvomarkkinat:**

- Kansallinen järjestelmäkehitys menossa – kansallinen tiekartta julkaistiin 1.6.2026. Useita pilotteja ja selvityksiä käynnissä, myös ensimmäiset viralliset markkinakaupat toteutuneet.
- EU-tason tiekarttatyö menossa. Suomen kansalliset edustajat hallinnosta sekä sidosryhmistä (tutkimus & edunvalvonta)
- Luonnonsuojelulain päivitys loppusuoralla. Päivityksellä mahdollistetaan voimassa olevien säännösten mukaisesti tuotettavien luonnonarvojen (=luonnonarvohehtaarien) käyttäminen myös muuhun kuin ekologiseen kompensatioon.

Ilmastopolitiikan ajankohtaiset 3/4

Maatalous

- EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) valmistelu vuoden 2027 jälkeisellä kaudella on käynnistymässä osana Suomen kumppanuussuunnitelmaa. Ympäristö- ja ilmastotoimet tulevat olemaan osa kokonaisuutta.
- [Kansallinen ruokastrategia 2040](#) on valmistunut joulukuussa 2025 ja parhaillaan laaditaan toimeenpanosuunnitelmaa, jonka on määrä valmistua syyskuussa. Ruokaneuvosto on tarkoitus asettaa kesäkuussa.
- [Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma](#) (KAISU) julkaistiin joulukuussa 2025. Sisältää maatalouden päästövähennystoimia, joista osa yhteisiä MISUn toimien kanssa.
- EU:n ilmastopolitiikan ja ilmastoarkkitehtuurin valmistelu vuoden 2030 jälkeiselle ajalle on käynnissä. Maatalouden päästöjä raportoidaan tällä hetkellä sekä taakanjakosektorilla että maankäyttösektorilla. Keskustelua tulevaisuuden arkkitehtuurista käydään parhaillaan. Komission esitystä odotetaan loppuvuodesta.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

- Kansallisen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman (KISS2030) väliarviointi vuonna 2026 ([hankeikkuna](#))
- Kansallisen ilmatoriski- ja haavoittuvuusarvioinnin päivittäminen 2027
- Komissio julkaisee EU:n ilmastokestävyyden ja ilmatoriskien hallinnan kehychsen, ml. säädösehdotus Q4/2026

Ilmastopolitiikan ajankohtaiset 4/4

- [Ilmastolain arviointi](#) valmistui huhtikuussa 2026
 - Ilmastolain tavoitteiden arviointia tukevat selvitykset korostavat, ettei hiilineutraaliutta vielä saavuteta nykytoimin. Lisää toimia tarvitaan kaikilla sektoreilla, ja tavoitteiden saavuttamista voidaan tukea myös teknisellä hiilensidonnalla ja Pariisin sopimuksen mukaisilla kansainvälisillä joustoilla. Samalla on varmistettava toimien kustannustehokkuus, oikeudenmukaisuus ja hyväksyttävyys.
 - Arviointityössä todettiin tarve ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmän yksinkertaistamiselle. Lisäksi jo hallitusohjelmaneuvotteluihin tarvitaan ajantasaista tutkittua tietoa ilmastopolitiikan skenaarioista ja vaikutusarvioista, jotta ilmastosuunnitelmat voidaan antaa nykyistä aiemmin vaalikaudella ja jotta toimeenpano voidaan aloittaa ajoissa.
- Ilmastovuosikertomuksen valmistelu loppumetreillä. Julkaistaan juhannuksen jälkeen.

Yhteistyöryhmän esittäytyminen

Kerro lyhyesti nimi, titteli ja organisaatio

Kahvitauko 15 min

Työpajan ohjeistus

Työpajan ohjeistus

- Ryhmät valitsevat raportoijan, joka kirjaa havainnot Cynap-taululle
- 4 keskusteluaihetta, 10 minuuttia keskustelua jokaisesta aiheesta
- Ryhmän sihteerit tekevät laajempia muistiinpanoja jatkotyötä varten
- Lopuksi jokainen ryhmä esittelee aikaansaannoksensa

Mikä on organisaatiosi rooli ja vastuu ilmastotoimien edistämisessä?

- Miten edustamasi taho liittyy maankäyttösektorin ilmastotoimiin?
- Mitkä ilmastotoimet ovat keskeisiä organisaatiossasi/työssäsi?
- Miten organisaationne tukee jäseniä/kohderyhmiä ilmastotoimien tekemisessä?

Mitä vapaaehtoisuus tarkoittaa ilmastotoimien osalta?

- Mitä vastuuta tästä seuraa / kuka tekee ja kenen pitäisi tehdä toimia?
- Miten vapaaehtoisten toimien toteutumista voitaisiin edistää? Onko toimijoilla tarpeeksi tietoa vapaaehtoisten valintojen tekemiseen?
- Mihin toimiin vapaaehtoisuus sopii? Milloin tarvitaan sääntelyä?
- Mikä motivoi vapaaehtoisten ilmastotoimien tekemiseen?

Mitä onnistumisia ilmastotoimissa olet havainnut?

- Millaisia toimivia esimerkkejä vapaaehtoisista ilmastotoimista tunnemme?
- Mitä nykyisiä vapaaehtoisia käytäntöjä pitäisi vahvistaa tai skaalata?
- Miten organisaatiosi voisi lisätä omaa vapaaehtoista ilmastotyötään?

Odotukset työryhmälle

- Työryhmän käytännöt
 - Muistiokäytännöt?
 - Tarve yhteiselle työtilalle?
- Tärkeimmät käsiteltävät teemat toimikaudelle
 - Mitä voisit tuoda itse ryhmän käsittelyyn?
- Työryhmätyön näkyvyys ulospäin
- Työryhmätyön näkyvyys organisaatiosi/edustamasi tahon suuntaan
- Työryhmän raportointi MMM:lle

Yhteenveto ja loppukeskustelu

Jokainen ryhmä esittelee tärkeimmät nostot työpajassa käsitellyistä asioista:

- Mikä on organisaatiosi rooli ja vastuu ilmastotoimien edistämisessä?
- Mitä vapaaehtoisuus tarkoittaa ilmastotoimien osalta?
- Mitä onnistumisia ilmastotoimissa olet havainnut? (organisaatiossasi / yleisesti?)
- Odotukset työryhmälle, työryhmän käytännöt ja tärkeimmät käsiteltävät teemat, työryhmätyön näkyvyys, raportointi MMM:lle

Kokouksen päättäminen

- Seuraavien kokousten ajankohdat
 - 1.10. klo 9-12
 - 26.11. klo 13-16

Kiitos!

